

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן
התמים הר' **שמואל** שי' עב"ג הכלה מרת **מושקא** תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק
להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיים
וברוחניים.

בתור הבעת תודה לבבית לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת -
לכבוד יום הבהיר, כ"ח סיון יום ההצלת כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית נ"ע מעמק הבכא
האירופאי והגעתם צלחה לארצות הברית ביום שני, כ"ח סיון ה'תש"א - לאחר שרשרת
ארוכה של ניסים שהביאה את הצלתם. פרטי המאורעות נסקרו בהרחבה בקובץ "**כ"ח סיון** -
יובל שנים" (קה"ת תשנ"א) - שחולק אז לכאו"א ע"י כ"ק אדמו"ר זי"ע - ובו תואר גם כל
מהלך ההפלה עד הגיעם אל חוף מבטחים.

לפנינו מובאת בזה סקירה קצרה מלוקט מה"קובץ כ"ח סיון - יובל שנים" הנ"ל, וכן כמה
סיפורים ומסכמים, ויומנים מאז שנתגלה תאריך זו כמסופר בתשורה זו באריכות.

כל הנ"ל נלקט ע"י ידיד החתן, התמים הר' **מאיר שלמה** שי' **לובעצקי** ותודתינו נותנה לו.

ויהי רצון, שע"י הוספה בעבודת בני" בהפצת המעיינות חוצה מתוך צפי' ותשוקה לביאת
המשיח - אשר זהו מהענינים המיוחדים שהודגשו בעבודת כ"ק אדמו"ר מאז הגיע לארצה"ב
- תתקיים במילואה ועוד מהרה הבטחת מלך המשיח להבעש"ט בשאלתו אימתי "אתי מר" -
"כשיפוצו מעינותיך חוצה"¹.

משפחת מטוסוב - שמטוב

ערב כח סיון, התש"ע - פרצת

שנת הששים לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

ברוקלין נ.י.

¹ לשון הפתח דבר של ה"קובץ כ"ח סיון - יובל שנים" - תשנ"א.

קובץ כ"ח סיון

יום ההצלת כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית נ"ע
מעמק הבכא האירופאי והגעתם צלחה לארצות הברית

משמחת נישואין

של

שמואל ומושקא

מטוסוב

יום חמישי כ"ח סיון ה'תש"ע

...בתחילת חודש סיוון כבשו הנאצים ימ"ש את פאריז, והחלטתו של הרבי היתה

נחושה: להתרחק מפאריז. גנרל בכיר בצבא צרפת פנה אז אל הרבי בהצעה לשהות, עד יעבור זעם, בטירתו ששכנה מחוץ לעיר. כוונתו של הגנרל – שנמנה עם היידיים – היתה לטובה, אך מסתבר כי הצעתו זו נבעה מן העובדה שהצרפתים עדיין לא יכלו לתאר לעצמם את טירוף הכיבוש הנאצי. אלא שהרבי חזר את הנולד וסירב לקבל הצעה זו. הוא העדיף עליה את הבריחה – מעבר לגבול וישי.

כמה ימים לפני חג השבועות (ה'ש"ת) עזבו הרבי והרבנית ע"ה את פאריז, באחת הרכבות האחרונות שהצליחו לצאת את העיר. רק לאחר שעלה בידם להבריח את הגבול, תוך סיכון צמי גדול, הגיעו לעיר וישי בערב חג השבועות.

...בי"ג כסלו תש"א נשלח מכתב מאת אגודת חסידי חב"ד אל הקונסול בניצע ובו "אישור רבנות" עבור הרבי. כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע עמד בקשר מברקים עם הרבי, כאשר הנמען למברקים בניצע נושא את השם "אברם". באיגרתו אל רבינוביץ [=ר'] אשר, עורך-דין נמרץ מוואשינגטון, בן לאחד מחשובי החסידים שנטל חלק בהצלתו של [ש] שנכתבה יומיים לאחר מכן – ט"ו כסלו – יש התייחסות למכתב שבו "אישור הרבנות", בצירוף בקשה להזמין לחץ מה"סטייט דפארטמענט" על הקונסול כדי שהדברים אכן יפעלו. האיגרת מסתיימת בברכה: "והשם יתברך יעזרנו להיושע כי יבואו בנותינו וחתנינו יחיו כשורה וצלחה בגשמיות וברוחניות".

סקירה קצרה על הצלת כ"ק אדמו"ר זי"ע והרבנית הצדקנית נ"ע מעמק הבכי האירופאי והעברתם לארצות הברית

ירידה לחצי כדור התחתון

מענייניו המיוחדים של יום שבת קודש זה, כ"ח סיון – שהוא שבת מברכים חודש תמוז, "חודש הגאולה", בו נגאל כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו ממאסרו (כידוע ומפורסם), אשר מהעניינים העיקריים בגאולת י"ב- י"ג תמוז הוא שעל ידי זה נתאפשר בואו של כ"ק מ"ח אדמו"ר לחצי כדור התחתון, שאז ניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה", כנראה בפועל.

ועניין זה נתגלה גם ביום כ"ח סיון (כמה שנים לאחר זה) – שאז התחילה תנופה חדשה בהעבודה דהפצת המעינות חוצה, על ידי כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ביסוד המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קה"ת" ו"מרכז לעניני חינוך", ונמשכה העבודה דמוסדות אלו במשך עשר שנותיו האחרונות דכ"ק מ"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין, ומוסיף והולך ואור גם לאחר הסתלקותו, ובאופן ד"מעלין בקודש".

תמונה מהספינה "סורפא פינטא"

ונקודת ההסברה בזה – על פי הכלל הידוע "ירידה צורך עלייה": כיוון שהביאה לחצי כדור התחתון, "גלות אמריקא", היוותה ירידה גדולה ביותר [נוסף על הירידה שבשאר הגליות ש"גלתה ליובאוויטש"], הרי מובן, שהכוונה והתכלית בזה היא – העלייה הבאה על ידי זה, עד לעלייה שבאין ערוך (בהתאם להירידה שבאין ערוך), שזוהי ההוספה והחידוש שנעשה בכללות העבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה" דווקא בחצי כדור התחתון, באופן נעלה יותר, ועד – שלא בערך.

(משיחת שבת קודש פרשת שלח כ"ח סיון תשמ"ו. הוספות לליקוטי-שיחות ח"ג עמ' 274)

עד כמה הדברים יגעים...

בכ"ה אייר ה'ש"ת התקיימה בארצות-הברית פגישה בין העורך-דין בוטלער ונציגי ה"סטייט דפארטמענט". בוטלער ביקשם לשלוח מברק לקונסול בפאריז ולברר את עניין האשרה עבור הרבי כחבר קבוצת המקורבים שהוגשו עבורם בקשות לאשרות מיוחדות.

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES														
S.S. <i>Legia</i> Passengers sailing from <i>London</i> on the <i>Legia</i> June 19, 1938														
No.	NAME IN FULL	Age	Sex	Color	Place of Birth	Profession	Religion	Marital Status	Parents	Place of Birth	Religion	Marital Status	Parents	Remarks
1	WOLFE, Isaac	44	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Married	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Married	Isaac & Sarah	Admission
2	WOLFE, Sarah	42	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Married	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Married	Isaac & Sarah	Admission
3	WOLFE, Isaac	12	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
4	WOLFE, Sarah	10	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
5	WOLFE, Isaac	8	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
6	WOLFE, Sarah	6	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
7	WOLFE, Isaac	4	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
8	WOLFE, Sarah	2	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
9	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
10	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
11	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
12	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
13	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
14	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
15	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
16	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
17	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
18	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
19	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
20	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
21	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
22	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
23	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
24	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
25	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
26	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
27	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
28	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
29	WOLFE, Isaac	1	M	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission
30	WOLFE, Sarah	1	F	Black	Russia	Merchant	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	London	Orthodox	Single	Isaac & Sarah	Admission

רשימת הנוסעים של הספינה ובניהם כ"ק אדמו"ר והרבנית

מכתב כ"ק אדמו"ר מהור"י צ

נפגעה הספינה מירי הנאצים. מעל סיפון הספינה של הרבי מברק לחותנו כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע בו הודיע על עזיבתם את שטח המים הטריטוריאליים של אירופה.

ביום שני, כ"ח בסיוון ה'תש"א, בשעה 10:30 בבוקר, עגנה הספינה בנמל ניו-יורק. מצב בריאותו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ לא איפשר לו לקבל בעצמו את פני בתו וחתנו, אך הוא דאג לשלוח לקראתם משלחת נכבדה ובה חשובי זקני חסידי חב"ד. לא היה קץ לשמחתו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ על כי מאמצי ההצלה נשאו פרי, והוא דאג לשתף בשמחה זו אף את המקורבים אליו, כשהוא מגלה להם מעט מזעיר מתכונותיו של חתנו הנעלה. על פי הוראתו אף יצאו כל תלמידי הישיבה לקבל את פני הרבי והרבנית ע"ה עם בואם לבנין "770".

חגיגת התאריך המציין את המהפך הנפלא שחל עם בואו של הרבי לארצות-הברית נתאחרה במידה מסוימת: בשנת תשי"ז נרשמה בביוגרפיה הרשמית שלו (בהקדמת לוח 'היום יום') רק הידיעה כי בשנת "תש"א - סיוון - בא לעיר ניו יארק". מאוחר יותר, בשנת תשמ"ג, עם פרסום אגרות הבשורה של כ"ק אדמו"ר מהור"י צ נ"ע, שנכתבו בכ"ח סיוון, נתפרסם ברבים התאריך המדויק.

(קטעים מסקירה היסטורית על ההצלה - קובץ כ"ח סיוון עמ' 9 והלאה)

ב"ה, כ"ח סיוון, תש"א

ברוקלין

[...] הנני בזה לבשרו אשר בתי מרת חיה מושקא תחי' ובעלה חתני הרב הגאון הרב מנחם מענדל שי' שניאורסאהן באו היום צלחה לפה, והנני ממחר לבשרו מזה, ובבקשה למסור בשורה זו לבנו ידידי מר אשר שי'.

(מכתב כ"ק אדמו"ר הרי"צ - קובץ כ"ח סיוון ע' 19)

שלושה ימים עברו מאז שהגיעו הרבי והרבנית, עד שנפגש עמהם הרבי הרי"צ. על כך סיפר בהזדמנות נדירה הרבי בעצמו [להרב דזאקובסאון]:

"...בדרך חשבתי באם להכנס לכ"ק מר"ח אדמו"ר לפני שאלך למקוה או אחרי זה: כי יש סברא להכנס מיד מצד הענין ד'חטוף ואכול' וכו', אך מצד שני הרי 'מען גייט דאך אריין צום רבי'ן' [נכנסים אל הרבי].

פריון שבויים

בימים אלו יצאו ועד הרבנים דניו יארק רבתי בקריאה של עזרה לכל יהודי אמריקה, לקרן 'פריון שבויים' שי הרה"צ אדמו"ר דליבאוויטש שליט"א, להצלת התלמידים ורבנים כשיבות, 'תוסכי תמימים', ומספר גדול של תלמידים שהמה ביאפאן, אשר סגר עליהם הדרך בזמן האחרון מפאת גזירת ווא"שינגטון, בלי ליתן וויזות לאלו שיש להם קרובים בנאצי פוילין ומחכים כעת להקלת הגזירה, ויוכלו אלו ביאפאן לבוא הנה ונחנץ סכומים גדולים עבורם לכלכלתם ולהביאם לפה בטח אשר קול קריאה של ועד הרבנים, ימצאו הר בלבות יהודי אמריקה וישלחו תמיכתם ועזרתם לקרן, 'פריון שבויים' של הה"צ דליבאוויטש שליט"א

הכותבת:
PIDYON SHVUIM FUND
RABBI SCHNEERSOHN,
770 Eastern Parkway Brooklyn, N Y

בימים אלו בא חתנא דבי נשיאה הרב הגאון המפורסם איש האשכולות מוה"ר מנחם מענדל שניאורסון שליט"א, ורעייתו החשובה הרבנית מוסיא תחי' בתו של האדמו"ר ד"ר באוויטש שליט"א.

יהי כואו לברכה ולהצלחה, להרסת קרן התורה, ולתפארת חב"ד.

בירחון התורני 'הפרדס', גליון חודש תמוז תש"א

...מסופר שלאחר שהושגו הכרטיסים לספינה שהפגתה אמורה היתה להיות אחרונה, הגיע פתאום מברק בהול מכ"ק אדמו"ר הרי"צ ובו הוראה מפתיעה לבל יסעו באותה הפלגה. רק מאוחר יותר התברר כי נוסעי אותה ספינה נשבו בידי האיטלקים.

...ב"ז בסיוון עלו הרבי והרבנית על סיפונה של הספינה "סורפא פינטא", שהפליגה מליסבון שבפורטוגל בדרך לארצות-הברית. הנסיעה היתה מסוכנת מאוד ורק בחסדי ה' לא

באיגרת אחרת מאותו יום כותב כ"ק אדמו"ר הרי"צ: "ועד כמה הדברים יגיעים אפשר לראות מזה, כי זה... איזה חדשים אשר הבטיחו למסור רשיונות להרמ"ש ורעייתו יחיו ועדיין לא בא אל הפועל טוב".

בכ"ב כסלו הגיע ר' אשר רבינוביץ מווינגטון לניו-יורק ודיווח לכ"ק אדמו"ר מהור"י צ על פעילותו להצלת חתנו. את התרשמותו מהתקדמות העניינים סיכם אדמו"ר הרי"צ למחרת, באיגרת מתאריך כ"ג כסלו: "אבל אותי הנה עוד טרם הרגיע הדבר".

...באגרת שכתבה הרבנית ע"ה - בכ"ו אדר תש"א - מופיעה סוף סוף הידיעה כי הקונסול האמריקאי הבטיח לתת את אשרות הכניסה לארצות-הברית. לכשתקבלנה אלו - כותבת הרבנית - יוכלו הם לנקוט בצעדים המתאימים לקבלת התעודות. התקווה היתה אפוא, כפי שכותב כ"ק אדמו"ר מהור"י צ נ"ע באיגרת מיום ט' ניסן: "בתנו חיה מושקא ובעלה הרב רמ"מ שי' עודם בצרפת, ומקווים שאחר חג הפסח יבואו צלחה לכאן". אכן, בכ' בניסן קיבלו הרבי והרבנית במארסי את אשרות הכניסה לארצות-הברית. חלק עיקרי מפעולת ההצלה הבלתי נלאית הוכתר אפוא בהצלחה.

"צום שווער האט מען דאך ניט געקענט אריינגיין סתם [=ל"ק מ"ח אדמו"ר לא יכלו להכנס סתם], ולכן כאשר הגעתי הודעתי ע"ז, וחיכיתי ש"ק מ"ח אדמו"ר יקרא לי, אך הוא לא קרא לי. בנתיים כבר הספקתי ללכת למקוה, וגם התפללתי תפילת מנחה... ועדיין לא קרא לי.

"עלינו להשוויגער וגם שאר בני המשפחה היו שם, און מיר האבן פארבראכט כל הלילה. "א קלייניקייט? קינדער זיינען ניצול געווארן פון די נאציס!" [=עלינו לחמותי ושם התוועדנו כל הלילה. וכי קלה היא בעיניכם?! הילדים ניצלו מהנאצים!]

"...ובמשך כל הזמן הזה ישב כ"ק מ"ח אדמו"ר בחדר השני, ואעפ"כ לא קרא לנו, וגם למחרת לא קרא לנו. ביום השלישי לבאונו כחצות היום, שלח כ"ק מ"ח אדמו"ר לקרוא לנו שנכנס אליו, אבל בנפרד.

... הטעם בדבר, כיון שמו"ח היה, כידוע בעל רגש גדול, ואפשר לתאר את גודל ההתפעלות שהיתה פועלת עליו אם היינו נכנסים מיד, וביחד כו', והרי חסידות תובעת שיהיה מוח שליט על הלב - לכן הוא המתין ימים אחדים, מבלי הבט על גודל הצער - הניתן לשער - שהיה לו מהעבודה שנאלץ להמתין כמה ימים עד שיראה אותנו...".

כשנוע דבר השמחה בבית רבי, מיהרו החסידים לשלוח מברקי ברכה ואיחולי מזל טוב אל כ"ק אדמו"ר הריי"צ, אשר הואיל להודות להם על מכתביהם ואיחוליהם. להם אחד מהמענות:

ב"ה בדרכי תמוז תש"א

ברוקלין

ידידי הרה"ג וו"ח א"א מוה"ר ישראל שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בברכת מזל טוב לשמחת ביאתם של בתנו מרת חי' מושקאא תחי' וחותנינו הרב הגאון הרב החסיד מוה"ר מנחם מענדיל שליט"א לפה להצלחה בגשם וברוח, וברכתו שבקרוב ממש נשמח בשמחת ביאתם של בתנו מרת שיינא תחי' וחותנינו הרב וו"ח א"א מוה"ר מנחם מענדיל שליט"א הכהן יקרה לי במאד מאד. כי כל רגש ידידות ואהבה וחיבה שהנני רואה ושומע מאחד מאנ"ש ותלמידי התמימים יחיו, הן בינם לבין עצמם והן בינם לביני גורם לי קורת רוח אין קץ כי זהו כל ענין החסידות שהוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' מסרו נפשם הק' לנטוע באנ"ש שי' והנני מברכם בברכות מאליפות אין קץ.

והנני בזה לברכו אותו ואת ביתו וי"ח יחיו ברוב טוב גשמי ורוחני.

הרה"ח לייבל פוזנר סיפר פעם בהתוועדות חסידית לרגל כ"ח סיון:

"אני זוכר היטב וכמו חי ניצב תמיד לנגד עיני המחזה המרגש בו הגיע כ"ק אדמו"ר ל-770, הייתי אז תלמיד בכיתת ה"ר ר' שניאור זלמן גואר' שי'. הכתה שכנה בחדר בו נמצאת היום המזכירות'. לעולם לא אשכח איך כל התלמידים יצאו לקבל את פני הרבי והרבנית.

וכי קלה בעיניכם - הפעם הראשונה בה נכנס כ"ק אדמו"ר ל-770".

כשר' לייביש העבער (שהיה בפאריז, כש"ק אדמו"ר היה אז שם) שמע על ביאתו של הרבי והרבנית ל-770, מיהר להגיע לשם על מנת לפגוש אל הרבי. כשפגש את הרבי בירך מיד "שהחינו והגיענו לזמן הזה", חיבק את הרבי ואמר בהתרגשות: "אין לשער עד כמה היום הזה הוא יום של שמחה אצלי" ופרץ בדמעות של שמחה.

הרבנית שעמדה בצד והביטה בנעשה התבטאה: "דאס איז אמת'ע גוטע פריינט" [=אלו ידידים טובים].

(קובץ 'הרבנית' ה'תשס"ג)

באגרות קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מובא קטע מיומנו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, בו הוא כותב 'פדיון' עבור בתו וחותנו שיקבלו ויזה:

כ"א אייר

אנא לעורר רחמים רחמים רבים עבור נכדתי חי' מושקאא ובעלה מנחם מענדל בן חנה הנמצאים כעת בעיר פאריז צרפת ומנחם מענדיל אינו אזרח צרפתי ובעת ובזמן המלחמה רשמו אותו בין העומדים לעשות בשביל הצלת המדינה ות"ל לא קראוהו, אנא לעורר רחמים רבים בעדם שיהיו נשמרים מכל צרה וצוקה ולא יקראו אותו ויהיו במנוחה ויתן השי"ת דיעה טובה בלב הקונסול האמריקאי לתת להם את הוויזה האמריקאנית ולתת להם דיעה ישרה לנסוע לפה ויצליחים השי"ת בנסיעה כשורה ויבאו להצלחה אלינו ויסתדרו בסדר טוב בגשמיות וברוחניות.

(אגרות קודש' כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג עמ' עדר - קיצור תולדות חב"ד עמ' 316)

ברשימות שהתגלו בשנים אחרונות (ע"י ועד ההנחות בלה"ק - ונדפסו בחמש כרכים) נמצאו כמה רשימות ש"ק אדמו"ר כתב [ואפשר שאמרם ברבים!] באותה תקופה, והננו בזה לציין אותם למען ימצא הקורא:

ש"ת ב' ניסן פאריז [רשימות נ"ג], ש"ת קייץ כ"ק אדמו"ר חי' בווישי - צרפת פ' חוקת [חוברת מ"ט], בלק [חוברת נ'], פנחס - ב' תמוז [חוברת ק"ב-ק"ג], נחמו [חוברת י"ג].

תש"א ט"ז-ז' חשון ניצא [חוברת קמ"ד]. כ"א-כ"ד טבת [חוברת קנ"ג], פסח [חוברת י' - ול"ח].

תש"א ט"ז סיון (ערב עלייתו לספינה שהפליגה מעיר הנמל ליסבון שבפורטוגל בדרך לארה"ב), ליסבון פורטוגל [חוברת י"א] ביאור מארז"ל "אין בו דוד בא עד שיבקש דג לחולה ולא ימצא".

חשיבות היום

חסידיים לא ייחסו חשיבות מיוחדת ליום ההצלה. רק בשנת תש"ז - 1957, כאשר נרשמה הביוגרפיה של הרבי בהקדמת לוח היום יום, צויין כי הרבי הגיע לניו יורק בחודש סיון תש"א, אך גם אז, טרם נכתב התאריך המדויק. רק עם פרסום סדרת האגרות קודש

אדמו"ר הרי"צ בשנת תשמ"ג, נודע בציבור כי כ"ח סיון הוא היום בו הגיע הרבי לניו-יורק.

שלוש שנים חלפו, עד שחלחה ההכרה שיש לציין יום זה ליום של התועדות.

בשנת תשמ"ו - 1986, במוצאי שבת פרשת שלח, התקיימה לראשונה ב-770 התועדות רבתי-רשמית לרגל יום כ"ח בסיון. בהתועדות שקיים הרבי באותו יום, התבטא הרבי כי

בעקבות גאולת הרבי הקודם - הרי"צ (מהכלא הרוסי, בו ישב על הפצת והחזקת היהדות) ב"ב-ל"ג תמוז, נתאפשר בואו ל"חצי כדור התחתון" ואז התווסף ביתר שאר וביתר עוז בהפצת המעיינות חוצה:

"וענין זה נתגלה גם ביום כ"ח סיון כמה שנים לאחריו זה שאז התחילה תנופה חדשה בהעבודה והפצת המעיינות חוצה".

באותה התועדות נתן הרבי בקבוק משקה לרב מאיר הארליג עבור ההתועדות שהייתה אמורה להתקיים בערב, דבר שנתן אישור רישמי לשמחה הגדולה. בנוכחות הרבי

הודיע הרב הארליג כי לרגל בא כ"ק אדמו"ר שליט"א לארצות הברית, תתקיים התועדות חסידיים. הרבי קטע את דבריו כשחיוך רחב התפשט על פניו בהוסיפו: "איש וביתו".

מאז, מדי שנה, מציינים אנ"ש חסידי חב"ד בכל רחבי תבל את יום כ"ח סיון כיום טוב, יום סגולה לקבלת החלטות טובות בנושא הגברת הפעילות להפצת המעיינות.

משנת תשמ"ח - 1988, הרבי אף הגיה מאמרי חסידות במיוחד לרגל כ"ח סיון.

בשנת תשמ"ט - 1989 התבטא הרבי שיום זה "כבר נקבע על ידי רבים מישראל ליום התועדות וקבלת החלטות טובות בכל הפעולות והפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, וכבר ראו התוצאות מהתועדות אלה במעשה בפועל במשך יותר משלוש שני חזקה".

יומן משנת תשמ"ז

ליל שישי כ"ח סיון יום הבהיר יום בוא כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית - איש וביתו (כלשון כ"ק אד"ש שנה שעברה כ"ח סיון) - לחצי כדור התחתון היתה התועדות גדולה ב-770 וסיפרו סיפורים מכ"ק אדמו"ר שליט"א מעת הגיעו לכאן ועוד סיפורים רבים שלפני הנשיאות.

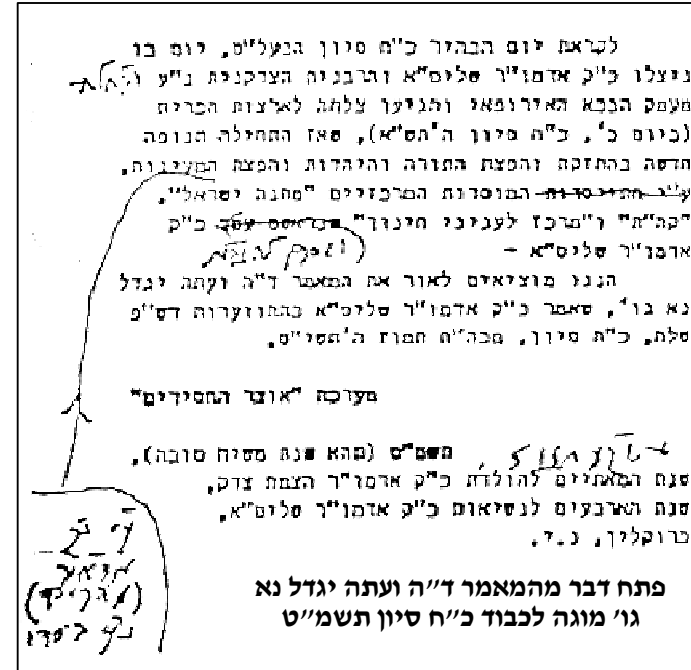
ההתועדות התנהלה ע"י ר' מאיר הארליג שיחי' והי' סעודת מצוה ודברו מאנ"ש שהיו בימים ההם ואח"כ נעשו התועדות חסידיות עם ר"מ הארליג וכן עם ר' שלום חאריטנאו שיחי'.

כ"ק אד"ש ענה ע"ד התועדות זו בזה"ל:
"הזכרתי על הציון, ובברכת הצלחה בכל הנ"ל ובהוספה". עכלה"ק.

ראשון הדבורים בהתועדות הי' הרב שלום דובער גארדאן מניו-ג'רסי, בנו של הרה"ח ר' יוחנן גארדאן ז"ל, הוא סיפר כמה סיפורים וזה תוכן דיבורו:

א. כ"ק אד"ש הגיע בכ"ח סיון לניו יורק.
ב"ח שלאח"ז ר"ח תמוז ירד כ"ק אדמו"ר לתפילה עם תפילין שלו כי היה צריך להחליף התפילין לפני מוסף וכולם ראו כן תמהו אשר הרבי מניח ארבע זוגות תפילין ועשה זה בצנעה מתחת לטליתו אבל כל הקרוב הקרב יותר ראה זאת במו עיניו.

ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א היה אומר במשך כמה חודשים שיעור במשניות ע"פ הוראת חמיו כ"ק אדמו"ר מהורי"צ נ"ע, ללמוד משניות כידוע. והיה אומר קודם כל המשנה ע"פ נגלה בביאור הפשט הפשוט באופן יסודי וכו' ואח"כ היה מבאר המשנה ע"פ עבודה ואח"כ ע"פ קבלה...

השני שדיבר היה הר' מרדכי שי' שארפשטיין, ביקשו ממנו שיספר סיפורים על תקופה
היא וסיפר כ"כ סיפורים מעניינים.
אח"כ סיפר הרב לייבל ביסטריצקי כמה סיפורים.
לאחר הדרשות התיישבו להתוועדות חסידים בב' קבוצות, קבוצה א' עם ר' שלום
חריטנאו והשני עם ר"מ הארליג.
[כל הסיפור שסיפרו הנ"ל נרשמו בשעתם ונדפסו בתשורה של פרק ט"ז סיון תשס"ח-
ב. א. ארגענטינא].

תיאור ארועי יום הבהיר כ"ח סיון ה'תנש"א, בו מלאו יובל שנה להצלת כ"ק אדמו"ר

כפי שנרשמו בשעתו ביומני התמימים - 770

יום ראשון, כ"ז סיון ה'תנש"א

לפני תפילת שחרית הוציא הרבי מחדרו קובץ שנכנס אליו לעיונו, בשם 'קובץ כ"ח סיון
-יובל שנים'. את התאריך שבשולי ה"פתח דבר" כתב הרבי: "ערב כ"ח סיון", ובקשר
להוצאה לאור רשם בראשו: "מהיר" בקובץ זה 201 עמודים.
וזה לשון ה"פתח דבר":
לקראת יום הבהיר, כ"ח סיון הבעל"ט - יום מלאות יובל שנים (חמישים שנה) להצלת
כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית הצדקנית נ"ע - יבחל"ח - מעמק הבכא האירופאי והגעתם
צלחה לארצות הברית ביום שני, כ"ח סיון ה'תש"א (כבביעות שנה זו),

הננו מוציאים לאור קובץ "כ"ח סיון - יובל שנים", הכולל:
א] סקירה היסטורית קצרה על פעילות ההצלה וההעברה לארצות הברית.
ב] תיאור ונקודות קצרות מהתוועדות הראשונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בארצות
הברית, בעת ה"קבלת פנים" שנערכה אור ליום ו' עש"ק פ' קרח, ב' תמוז ה'תש"א, בבית
הכנסת ליובאוויטש - "770".
ג] ראשי פרקים מתולדות כ"ק אדמו"ר שליט"א משנת ה'תש"ג ואילך.
ד] ליקוט שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א שנאמרו בקשר לט' אדר - בו הגיע כ"ק אדמו"ר
(מהוריי"צ) נ"ע לארצות הברית בשנת ה'ש"ת - וכ"ח סיון, ע"ד העבודה ב"חצי כדור
התחתון" (ארצות הברית), ועוד.
ה] מאמרי חסידות של כ"ק אדמו"ר שליט"א שיצאו לאור (בקונטרסים בפ"ע) בקשר
לכ"ח סיון.

[ב-770 מדברים הבחורים אודות השתלשלות ההדפסה של קובץ זה, שנכתב ביוזמת
"ועד הנחות התמימים" בראשות הרב סימון שי' יעקבסון ואחיו הת' יוסף יצחק שי', וביוזמת
התמימים אליעזר יהושע שי' זקליקובסקי, שמואל שי' קראוס, משה שי' שטרן ושניאור זלמן
שי' שמוטקין. בסביבות שבת פרשת בהעלותך הכניסו על-כך פתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א,
שהשיב ביום ראשון כ' סיון" "כהנהלת אגו"ח וצאגו"ח ויהא בהצלחה רבה". על-פי הצעת
הנהלות הנ"ל נשלח כל החומר לבדיקתם של הרבנים יהושע שי' דובראווסקי, צבי הירש שי'
גנזבורג ודוד שי' אולידורט. בערב שבת האחרונה הכניסו את כל החומר אל כ"ק אדמו"ר
שליט"א (חוץ מהראשי פרקים מתולדותיו ופעולותיו), וכנ"ל שביום ראשון כ"ז סיון הואיל
הרבי להוציא את הקובץ, וכתב גם: "בטח יגיהו עוד הפעם". כל החומר נמסר להגהה נוספת
ובינתיים עלתה הצעה להכניס גם את ה"ראשי פרקים", וכ"ק אדמו"ר שליט"א אישר זאת].

חלוקת הדולרים של יום ראשון החלה בשעה 1:55 והסתיימה בשעה 6:40.
לתפילת מנחה ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 7:00. כשנכנס ניגנו את השיר "ופרצת"
וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בידי הק' וכשהגיע למקומו הסתובב אל הקהל,
כרגיל.

אחרי התפילה הכריז הגבאי שי' שזמן תפילת ערבית בשעה 9:00 וכ"ק אדמו"ר שליט"א
יצא את בית-הכנסת, מעודד שוב את שירת "ופרצת". ליד דלת היציאה הביט על השלט
הגדול שהיה תלוי על הקיר המערבי, בקשר עם כ"ח סיון.
לקראת כ"ח סיון הגיעו כמה וכמה אורחים, ביניהם בלטה קבוצת השלוחים מארה"ב
וקנדה.
בשעות הבוקר של יום שני, כ"ח סיון, נודע שהלילה לאחר תפילת ערבית יחלק כ"ק
אדמו"ר שליט"א את הקובץ הנ"ל לכל אחד ואחד.

בשעה 8:10 (עשרים דקות לפני השקיעה) חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א מהאוהל ובשעה
8:30 ירד לתפילת מנחה. כשנכנס ניגנו "ופרצת" והרבי עודד, אך כשעלה על הבימה לא
הסתובב אל הקהל. אחרי תפילת מנחה פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א אל הקהל ואמר: "מכריז
זיין ווען איז מעריב" [=שיכריזו מתי מעריב], והגבאי הכריז.

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד מהבימה וניגש למקומו הרגיל בעת חלוקת הדולרים, והרה"ת
ר' שניאור זלמן שי' גורארי החל באמירת הברכה לרבי בשם כל אנ"ש שי' בקשר עם כ"ח
סיון. בעת הברכה היו עיניו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א עצומות ומפעם לפעם ניגב אותם
במטפחתו.

הברכה ארכה כחמש דקות ובסיומה פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א את עיניו ואמר (כאשר
א' המזכירים מקרב אליו את המיקרופון) "ס'איז דא כהנים, אלעמאל איז מען מסיים מיט
ברכת כהנים" [=ישנם כהנים, תמיד מסיימים בברכת כהנים]. הרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן שי'

גוטניק החל בברכת כהנים והתחיל בפסוק "יברכך", וכשסיים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (כשהוא מכסה בכף ידו הק' את המיקרופון) "עס זאל ניט ווערן דערפון קייין וואונדער, עס זאל ניט ווערן קייין מנהג - וואס ס'פעלט די התחלה, וועט איר אנהויבן נאכרמאל פון דער התחלה!" [=שלא יהיה שום פלא ושלא יהיה שום מנהג - שחסרה ההתחלה, תתחילו שוב מההתחלה]. ה"ל חזר שוב על הברכה והפעם התחיל מהפסוק "וידבר". גם בעת הברכה הזו עצם כ"ק אדמו"ר שליט"א את עיניו הק'.

אחר-כך, עודו עומד למרגלות הבימה ליד המקום בו מחלק דולרים, החל כ"ק אדמו"ר שליט"א באמירת שיחה, שארכה כרבע שעה (מהשעה 8:45 עד 9:00), ובה ביאר תוכנו של היום שהוא "יום זכאי"; דיבר הרבה בעניין הגאולה וקישר זאת עם פרשת השבוע (שלח); הזכיר את הפסוק "פדה בשלום נפשי" ואת הגימטריא של 770 שהיא שווה ל"ופרצת". כשהזכיר את 770 אמר שנשיא דורנו דורש שראשית כל יהיה הגילוי בבניין זה, כולל גג הבניין שעליו עומד מלך המשיח ומודיע לבני ישראל "ענווים הגיע זמן גאולתכם". בסיום השיחה הזכיר את בית המקדש השלישי שכבר ישנו כאן, הזכיר שוב את חלוקת שליחות-מצוה לצדקה וסיים במילים: "תיכף ומיד ממש בפשטות".

בסיום השיחה ניגש אליו א' המזכירים ודיבר בקשר לסדר שיחה עתה, ואמר שהדולרים כבר הונחו ביחד עם 'קובץ כ"ח סיון' שיחולק לאחר תפילת ערבית. כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו משהו ועשה תנועה בראשו ומשך בכתפיו.

אחר כך אמר לו א' המזכירים שהכינו מים לרחיצה (קודם התפילה) וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה שיניחו את הקערה והספל על הבימה. כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל את ידיו שש פעמים לסירוגין (כמנהגו), ובעת שניגב את הידים דיבר עם א' המזכירים בקשר לתפילת ערבית. כשעלה על הבימה החל הקהל לנגן אולם כ"ק אדמו"ר שליט"א לא הסתובב.

אחרי מעריב ניגש אליו שוב א' המזכירים ודיבר על סדר החלוקה, כיון שלא כל הקובצים הגיעו ותוכנן שיחה הפסק קצר (אומרים שתכננו כך בכדי שכ"ק אדמו"ר שליט"א יוכל לעלות לטעום משהו ולהינפש מעט אחרי השהייה באוהל), והגבאי הרה"ת ר' זאב יחזקאל הכהן שי' כ"ץ הכריז: "מטעם המזכירות מודיעים, היות שלא כל הקובצים הגיעו, לכן תהיה עכשיו הפסקה לכרבע שעה". בעת הכרזתו חיך כ"ק אדמו"ר שליט"א חיך רחב. ואחריה פנה אל א' המזכירים ואמר: "אזוי ווי מ'האט מכריז גיווען אז ס'וועט זיין א הפסק, איז אשאד אויף די צייט, במילא וועט מען מאכן א המשך" [=היות והכריזו שיחה הפסק, חבל על הזמן, ולכן יעשו המשך, והחל יורד מהבימה].

הקהל שלא הבין מה קורה החל לנגן "ופרצת" אולם כ"ק אדמו"ר שליט"א ניגש שוב למקום בו מחלק דולרים והחל לדבר שיחה נוספת, ומיד השתתקו כולם.

השיחה השניה ארכה כעשר דקות (משעה 9:10 עד 9:20), ובין היתר אמר שיהודי מסכים, ויתירה מזה, הוא מכריז, שלא רק "הגיע זמן גאולתכם", אלא שהגאולה כבר נמצאת בפשטות.

בסיום השיחה החל כ"ק אדמו"ר שליט"א בחלוקת הקובץ (בעטיפה אדומה, נתון בתוך מעטפת פלסטיק מיוחדת ובה גם דולר לשליחות-מצוה). החלוקה החלה בשעה 9:20 ועד השעה 10:15 עברו הגברים. לכמה וכמה חיך כ"ק אדמו"ר שליט"א במיוחד, ולר' גרשון בער שי' יעקבסון אף נתן קובץ נוסף "פארן צייטונג" [=עבור העיתון, 'אלגעמיינער זשורנאל']. בין העוברים אחד שמסר לכ"ק אדמו"ר שליט"א צ'ק, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הניחו תחת הסידור.

מהשעה 10:15 עד 11:15 עברו הנשים, ואחר-כך, עד השעה 12:10 עברו שוב גברים. בערך בשעה 11:30 לקח כ"ק אדמו"ר שליט"א קובץ אחד ושם אותו מתחת סידורו, וכעבור כמה דקות לקח קובץ נוסף והניחו מתחת לקובץ הראשון. אחרי כשלוש שעות של חלוקה יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א בזריזות את בית-הכנסת כשהוא מעודד את שירת "ופרצת". ליד דלת היציאה חילק לעוד כמה אנשים ונשים שלא קיבלו. ב-770 התיישב הקהל ללמוד מתוך הקובץ החדש, ונערכו השולחנות לקראת ההתוועדות הרישמית לכבוד היום. ההתוועדות החלה בשעה 1:00 בלילה ונמשכה עד אור הבוקר...

למחרת, ביום שלישי כ"ט סיון, כאשר כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד לתפילת שחרית, החל הקהל לנגן את הניגון של ר' מיכל מזלוטשוב [וזאת לפי המסופר בקובץ שחולק אתמול (עמ' 12) שבשבת הראשונה בה נכח כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות של חותנו בארה"ב, שאל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אם מישוה מכיר את הניגון הזה בנוסח שהיה שר החסיד ר' מיכאל דווארקין, וכ"ק אדמו"ר שליט"א היה היחיד שידע והחל לנגנו], וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה, וכשעלה על הבימה הסתובב לעבר הקהל, כרגיל.

הוספה

יומן מכ"ח סיון תשמ"ט מתוך גליון כפ"ח שנה זו!

... בשמחה רבה. עובדה נוספת שתרמה הרבה לאווירה החגיגית. הכוונה היא להופעתו של מאמר חסידות של כ"ק אדמו"ר שליט"א לכבודו של היום. המאמר הוא על הכתוב בפרשת השבוע (בחול), פר' שלח - "ועתה יגדל נא כח א-ד-נ-י כאשר דברת לאמר" והוא מהווה ביאור מפורט, לפי פנימיות הדברים, בפירושים השונים שנתנו חז"ל לפסוק זה. את המאמר הזה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בש"ק פ' שלח בשנת תשי"ט. שחלה בדיוק ביום כ"ח בסיון, ועתה הוא הוגה על ידו. וכאמור, הופיע בקונטרס מיוחד.

הופעתו של המאמר הזה התקבלה בשמחה בלתי-רגילה, שכן יש משהו שמיחד אותו בפרט – היותו המאמר ה-100 בסדרת המאמרים המוגהים ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. כיוודע, בשנים הראשונות לנשיאותו, לא הירבה הרבי לעשות זאת, והופעתו של מאמר "מוגה" בתוספת הערות של הרבי שליט"א היתה דבר נדיר. רק בשנים האחרונות היה הדבר לנהוג קבוע בכל חג ומועד. לשמחת לבבם של כל מבקשי דברי אלקים חיים, קהל החסידים ממחר ללמוד את המאמרים, ביחוד וברבים, עם הופעתם, ובגלל החביבות היתרה שמייחסים למאמרי הקודש יש גם מי שמנה אותם והסב את תשומת הלב לעבודה משמחת זו, אשר אין ספק שתגביר עוד יותר את הלימוד והעין במאמרים.

ואם אנו הולכים ומונים את כל הגרומים לאווירת החג ("חיצוניים" כ"פנימים"). חובה להזכיר גם את השלט הגדול, באותיות מאירות עיניים. שנתלה בערב-השבת על הכותל המערבי של אולם ביהמ"ד הגדול, שהכריז על ה"יום הבהיר כ"ח סיון".

וכך באוירה חגיגית זו, התקיימה ההתוועדות של כ"ק אדמו"ר שליט"א במועדה הקבוע מדי שבת בשבתו, בשעה 1:30, בעת רעווא דרעווין, התוועדות שבין שלל הנושאים שהועלו בה. כמו הביאורים הנפלאים בפרשת-השבוע, בשיעור היומי ברמב"ם ועוד – היא כללה גם דברים מאלפים על סגולת יום כ"ח בחודש. אותיות "כח", והמעלה הנוספת בחודש סיון – חודש מתן-תורה.

אחרי כל אלה, מובן כי סעודת המלוה-מלכה. במוצאי שבת, התקיימה בהתוועדות גדולה במיוחד.

החגיגה נפתחה ונוהלה בלבביות ע"י הרה"ח ר' מאיר הארליג שי, שהזמין את הגה"ח ר' יואל כהן שי' לחזור משיחות הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות היום.

אחריו עלו בזה אחר זה שורה של נואמים נכבדים. כולם זכו להיות בשנות נעוריהם ב-770, חלק מהם זוכרים את כ"ק אדמו"ר שליט"א מיד עם בואו, ואחרים – מתקופת מאוחרות יותר, כיום כולם תופסים מקום נכבד בפעילות חב"דית. והפעם ניתנה להם ולציבור הזדמנות לספר ולשמוע על ה"ימים ההם".

הנואמים הם (לפי הסדר בו דיברו): הרה"ח יהודה צבי פוגלמן, שליח הרבי שליט"א בוואסטרי; מאס. הרה"ח זלמן פוזנער, שליח בטנשוויל. הרה"ח משה לאזאר, שליח הרבי במילאנו איטלי. הרה"ח ישראל גארדאן, מהנהלה הישיבה במוריסטון.

איש-איש בשפתו תאירו הנואמים הנכבדים. מי באריכות ומי בקיצור. את ה"ימים ההם". תיאורים מכולם יחד עולה תמונה של דמותו האצילית של כ"ק אדמו"ר שליט"א, כאשר למרות צניעותו המופלגת בלי שום סימן היכר חיצוני, כל מי שבא אתו במגע כלשהו הכיר מיד שמדובר באדם גדול באמת.

גם אל ילד קטן נהג הרבי שליט"א להתייחס בכבוד וכל הליכותיו אמרו פשטות, צניעות וגדלות כאחד.

בין הדברים שילבו הנואמים סיפורים, קטעי שיחות ופניני ביטויים שזכו לשמוע מהרבי שליט"א בתקופה הראשונה לבואו לארה"ב בנושאי התעוררות לתורה ותפלה. בחובה להפיץ את המעיינות היהדות והחסידות חוצה, וכו'. הציבור הגדול שהסב אל השולחנות הערוכים האזין לדברים המאלפים ברוב קשב.

כן הושמעו דברים מעניינים במיוחד ע"י הרה"ח שולם-דובער לוי, שזכה להיות עורך האיגרות הקודש, שבהן התגלה התאריך, דברים שהיו תגליות נוספת בפרשת מסע ההצלה, ובדרך אגב – מחקר אודות שמה של הרבנית נ"ע.

בין הפרקים הושרו ניגונים חסידיים ואמרו "לחיים" על משקה שכ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לתת. בעת התוועדות השבת, לידי הרה"ח הארליג. במיוחד להתוועדות זו, כאשר הקהל מאחל איש לרעו שיום סגולה אכן ינוצל כראוי ויביא להתעררות המיוחדת.

המזודה של הרבי

בקונטרס 'צדיק למלך' (תשנ"ד) ח"ז עמ' 18 ואילך מובא צילום מהמזודות של הרבי והרבנית שעמם הגיעו, ובה עבירו את חפציהם בדרכם ל"חצי כדור התחתון".

ובתור הקדמה כתבו המו"ל וז"ל:

המדבקות השונות שהודבקו עליו [על המזודות] מצביעות על החניות השונות במהלך ההפלגה. אחת מהן מעידה על ההפלגה האחרונה בדרכם – מנמל ליסבון, פוטוגל; אותו עזבו ביום י"ז (ט"ב) סיון, בספינת "סורפא פינטא" [יתכן, שזהו גם פשר האות "S" – ר"ת "סורפא פינטא" – המודפסת על המדבקה העגולה, בנוסף למילים: "companhia colonial de navegacao lisoba – portugal"]. גם משאר הדברים הכתובים על המדבקות ניתן, אולי, ללמוד פרטים שונים על המסע זה. באחת מהן נאמר: "companhia colonial of navegacao /1/A/classe porao new york" – לציון, כי בעל המזודה הזאת נוסע ב"מחלקה ראשונה" לניו-יורק.

מלמעלה, במקום פתיחת הארגז, נראית חתיכת בד, שבמקור שימשה מסתבר, בתור מדבקת להבטיח את שלימותה של החבילה, ולאשר שלא נפתחה במהלך הנסיעה. עליה נדפס, בפורטוגזית: "aldandega de lisboa". חתיכת-בד זו נחתכה-נקרעה, כנראה, כשפתחו את החבילה בדרכם לארה"ב.

"גולת הכתורת", היא – חתימת כ"ק אדמו"ר שליט"א, בשמו הק' השני ובשם המשפחה, שחתם על אחת המדבקות, בגוכת"ק, באנגלית: Mendel Schneerson.

וכמו"כ על המדבקה העגולה הנ"ל (עם האות "S" באמצע) כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א את שם המשפחה באנגלית, כשהפעם הוא משתמש עם האות "s" לכתוב תחילת השם, ומוסיף בגכת"ק באנגלית: [s]chneerson.

